

Verneområdestyret for
Oksøy-Ryvingen og
Flekkefjord
landskapsvernområder

Møteinnkalling

Utvalg: Verneområdestyret ORF
Møtested: Scandic Bystranda Kristiansand
Dato: 23.10.2023
Tidspunkt: 10:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til verneområdeforvalter.

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
ST 26/23	Godkjenning av innkalling. Protokoll fra forrige møte er allerede godkjent.		
ST 27/23	Valg av ett medlem som skal underskrive protokollen sammen med styreleder		
ST 28/23	Orienteringssaker		
RS 9/23	Referat saker		
RS 10/23	RU møte - innspill om Sodevika		2023/8458
RS 11/23	Nofence - Forespørsel om skjøtselsplan		2022/6078
ST 29/23	Høringsuttalelse - Utvidelse av perioden med ferdselsforbud i sjøfuglreservater		2023/9601
ST 30/23	Eventuelt		

ST 26/23 Godkjenning av innkalling. Protokoll fra forrige møte er allerede godkjent.
ST 27/23 Valg av ett medlem som skal underskrive protokollen sammen med styreleder
ST 28/23 Orienteringssaker
RS 9/23 Referat saker

Fra: Reidun Eigebrekk[lindelind@gmail.com]
Sendt: 27.09.2023 10:46:03
Til: Skansen, Ronny[ronny.skansen@statsforvalteren.no]
Tittel: Re: RU møte

Til Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord
landskapsvernområder.

For at landskapsvernområdet skal bli tatt hensyn til, er det viktig at Verneområdestyret sender uttalelser til Lindesnes kommune og Statsforvalteren i Agder. Kommunestyrevedtaket for Sodevika er sendt til Statsforvalteren i forbindelse med Lovlighetskontroll. Landskapsvernområdet for Oksøy-Ryvingen kan og bør ikke bli oversett i Sodevikasaken. Lindesnes kommune har oversett en viktig høringsinstans (Verneområdestyret), og da bør brevet bli med i saken nå.

Vedlegger forslag til brev, kan sendes som det er, eller endres.

Mvh
Reidun Eigebrekk
Kystgrunneierlaget Sør
Leder

tir. 26. sep. 2023 kl. 19:21 skrev Skansen, Ronny <ronny.skansen@statsforvalteren.no>:

Hei

Nei

Med vennlig hilsen

Ronny Skansen

Verneområdeforvalter

**Verneområdestyret for
Oksøy-Ryvingen og
Flekkefjord
landskapsvernområder**

Telefon: 489 96 972/ 37 01 75 64

E-post: ronny.skansen@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/Oksoy-Ryvingen/

Fra: Reidun Eigebrekk <lindelind@gmail.com>
Sendt: tirsdag 26. september 2023 11:48
Til: Skansen, Ronny <ronny.skansen@statsforvalteren.no>
Emne: RU møte

Hei.

Vi snakket litt på RU møtet 19.9 om Sodevikasaken. Jeg så i møteprotokoll for verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder 24.4.23, sak 6/23,vedtak:
Verneområdeforvalter skjekker ut om verneområdestyret har mottatt høringsbrev om Sodevikasaken i Mandal.

Har Verneområdestyret mottatt høringsbrev?

Mvh

Reidun Eigebrekk

Leder i

Kystgrunneierlaget Sør.

Verneområdestyret for Okseøy-Ryvningen og Flekkefjord landskapsvernområder

6

Verneområdestyret for
Okseøy-Ryvingen og
Flekkefjord
landskapsvernområder

Det er viktig å ta vare på og ta hensyn til landskapsvernområdet Oksøy-Ryvingen. Verneområdestyret har ikke mottatt høringsbrev i detaljreguleringsaken for Sodevika i Mandal, her må det ha blitt gjort feil fra Lindesnes kommunes side, brevet bør bli med i saken nå.

Planforslaget er i strid med naturmangfoldloven. Sodevika og Homsvika ligger i umiddelbar nærhet til Verneområde Oksøy-Ryvingen. Avstanden i luftlinje er ca 40 meter fra det vedtatte planområdet til verneområdet. Områder som er vedtatte verneområder har vern i naturmangfoldloven.

Dette forholdet er omtalt i planbeskrivelsen til detaljreguleringsplanen i punkt 6.1.1 hvor det uttales at Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde ikke vil bli påvirket av tiltaket. Det fremstår imidlertid som ganske åpenbart at det vestlige området av landskapsvernområdet vil bli påvirket både visuelt og støymessig av planforslaget.

Det følger av naturmangfoldloven § 36 andre ledd at:

«I et landskapsvernområde må det ikke settes i verk tiltak som alene eller sammen med andre tiltak kan endre det vernede landskapets særpreg eller karakter vesentlig. Pågående virksomhet kan fortsette og utvikles innenfor rammen av første punktum. Nye tiltak skal tilpasses landskapet. Det skal legges vekt på den samlede virkning av tiltakene i området. I forskriften kan det gis bestemmelser om hva som alene eller sammen med andre tiltak kan endre landskapets særpreg eller karakter vesentlig, om krav til landskapsmessig tilpassing, og om ferdsel som ikke skjer til fots.»

Det fremkommer av Forskrift om Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde, Kristiansand, Søgne og Mandal kommuner, Vest-Agder § 1 at gnr 27 bnr 1, 3, 5, 6 og 7 er omfattet av forskriften. Dette er eiendommer som berøres av den vedtatte detaljreguleringsplanen.

Det følger av overnevnte forskrift § 2 at:

«Formålet med Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde er å ta vare på et sammenhengende og egenartet skjærgårdslandskap lite preget av tekniske inngrep, og som er representativt for sørlandskysten. Dette skjærgårdslandskapet karakteriseres av en sjøoverflate som brytes opp av mange lave, avslepte øyer, holmer og skjær, med tilhørende naturtyper, flora fauna, kulturminner og kulturlandskap, herunder kystlynghei og de karakteristiske uthavnene.

Allmennheten skal ha mulighet til naturopplevelser gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.»

Videre heter det i forskriften § 6 at: «Forurensing. 6.1. Forurensing og forsøpling er forbudt samt bruk av kjemiske midler som kan påvirke naturmiljøet. 6.2. Unødvendig støy er forbudt.»

Vedtatte verneområder er gitt et videre vern i naturmangfoldloven, og det følger av naturmangfoldloven § 49 at:

«Kan virksomhet som trenger tillatelse etter annen lov, innvirke på verneverdiene i et verneområde, skal hensynet til disse verneverdiene tillegges vekt ved avgjørelsen av om tillatelse bør gis, og ved fastsetting av vilkår. For annen virksomhet gjelder aktsomhetsplikten etter § 6.»

Det følger således av naturmangfoldloven at et vedtatt landskapsvernområde kan påvirke hva som kan tillates av tiltak på eiendommer som ligger utenfor verneområdet. Ut ifra planbeskrivelsen til den vedtatte detaljreguleringsplanen fremstår det ikke som at det er foretatt særlige vurderinger opp mot verneområdet i saksbehandlingen.

Detaljreguleringsplanen legger til rette for tiltak som innebærer flatsprenging av store arealer som ligger med ca 40 meters avstand til landskapsvernområdet. Disse tiltak vil helt klart påvirke landskapsvernområdet både med tanke på det visuelle og ikke minst støy i svært mange år. Slik sett fremstår planforslaget å være i strid med naturmangfoldloven § 49. I verneplanen for Oksøy-Ryvingen av 2003 blant annet er uttalt på side 23, 29 og 35 at:

«4.4.Naturinngrep og forurensing.Det er svært få inngrepsfrie områder igjen i Vest-Agder.Inngrepsfrie naturområder er definert som:Alle områder som ligger mer enn en kilometer (i luftlinje) fra tyngre tekniske inngrep.Inngrepsfrie naturområder er inndelt i soner basert på avstand til nærmeste inngrep: Inngrepsfri sone 2: 1-3 kilometer fra tyngre tekniske inngrep. Inngrepsfri sone 1:3-5 kilometer fra tyngre tekniske inngrep.Villmarkspregede områder: Mer enn 5 kilometer fra tyngre tekniske inngrep.

I det foreslåtte landskapsvernområdet er det bare øyene rundt Sognvår og Uvår ytterst i Sogneskjærgården,samt noen små øyer ytterst i Mandalsskjærgården,som har en avstand på 3-5 km fra nærmeste tyngre tekniske inngrep.(Direktoratet for naturforvaltning 1998). Disse områdene ligger således i inngrepsfri sone 1.Hytter og fyranlegg regnes ikke som tyngre tekniske inngrep.

4.4.1 Tekniske inngrep. Store inngrep-industribyggverk, kraftlinjer, massetak etc.Det finnes ikke større inngrep av denne karakter innenfor det foreslåtte landskapsvernområdet i Kristiansand,Søgne,og Mandal.

5.2. Verneverdige landskapstyper. Det foreslåtte landskapsvernområdet ligger i landskapsregionen «Skagerakkysten», underregion «Sørlandskysten».Underregionen har en relativt liten geografisk utstrekning, fra fylkesgrensen mellom Agderfylkene i øst til Listalandet i Farsund i vest.Det typiske landskapsbildet for denne underregionen er den lave skjærgården med holmer og skjær som grenser inn mot skogkledd åsterreng på fastlandet.Så langt er det ikke opprettet noen større verneområder som skal ta vare på denne landskapstypen.

7.1.Landskapsvernområde. Lovhjemmelen for å foreslå Ytre skjærgård Kristiansand-Søgne-Mandal landskapsvernområde er naturvernloven §5:

«For å bevare egenartet eller vakker natur eller kulturlandskap kan arealer legges ut som landskapsvernområde. I landskapsvernområde må det ikke iverksettes tiltak som vesentlig kan endre landskapets art eller karakter.Fylkesmannen avgjør i tvilstilfelle om et tiltak må anses å ville endre landskapets art eller karakter vesentlig.»

Landskapsvernområde er den formen for områdevern som legger minst restriksjoner på bruken av området. Verneformen kan brukes i områder med stor grad av kulturpåvirkning og for å ivareta helheten i arealer der det finnes en mosaikk av kulturpåvirkede og mer uberørte områder. Det er godt egnet til bruk i store naturområder der det er viktig å videreføre utnyttelse som er i gang. Denne utnyttelsen, som ofte blir betegnet som tradisjonell bruk, kan som regel fortsette uhindret av vernereglene. Således er jordbruk og skogbruk som tar rimelig hensyn til landskapet, ofte tillatt i landskapsvernområder. Det kan likeledes være ønskelig å opprettholde en kulturpåvirkning gjennom husdyrbeiting og en forsiktig hogst for å unngå tilgroing eller andre uønskede endringer i landskapsbildet. Hovedformålet med landskapsvernområde er å sikre helheten i landskapsbildet. Plante- og dyrelivet er i utgangspunktet ikke fredet i landskapsvernområder. Dersom vegetasjon som for eksempel skog utgjør et viktig element i landskapet, kan vern av skogen inngå i verneformålet. Dersom det er spesielle verdier knyttet til planter eller dyr, kan en kombinere landskapsvernet med artsfreding i medhold av naturvernloven §13 eller §14. Verneforskriften vil da inneholde nødvendige restriksjoner som sikrer den aktuelle arten mot skade eller ødeleggelse av leveområdet. I forslag til Kristiansand-Søgne-Mandal landskapsvernområde foreligger det ikke forslag til plante- eller dyrelivsfreding.»

Det følger av det overnevnte at det er flere forhold som burde avklares nærmere i forhold til den vedtatte detaljreguleringsplanen. Dette ble belyst i det offentlige ettersynet i flere innspill, men vi kan ikke se at kommunen har kommentert eller utredet denne problematikken i saksfremlegg eller i planbeskrivelsen. Det må her fremheves at det er landskapet som er vernet grunnet verdien det har som kystlandskap. Den vedtatte detaljreguleringsplanen legger opp til massive terrenginngrep i umiddelbar nærhet til landskapsvernområdet. Vi kan ikke se at vernet som naturmangfoldloven § 49 gir til verneområdet er ivare tatt på noen måte slik detaljreguleringsplanen er vedtatt. Dette utgjør en saksbehandlingsfeil som medfører at vedtaket av 15.06.23 må oppheves, og at planforslaget blir vurdert på nytt opp mot den gjeldende verneplanen for Oksøy-Ryvingen.

Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder bør være høringsinstans.

Det foreligger flere saksbehandlingsfeil i forbindelse med saksbehandlingen av dette planforslaget.

På bakgrunn av det overnevnte anføres det herfra at vedtaket av 15.06.23 må oppheves. Planforslaget må tas opp til ny behandling etter at det er gjennomført et nytt offentlig ettersyn med all relevant dokumentasjon knyttet til planforslaget tilgjengelig for berørte parter. Dette vil muliggjøre for alle involverte parter å faktisk få dannet seg et bilde av hvordan fremtiden blir. Det vises her til at prosesser med detaljreguleringsplaner skal være åpne og demokratiske prosesser hvor alle berørte skal få medvirke til endelig resultat. Det har ikke vært mulig i denne saken, og det må her nevnes spesielt når nødvendig dokumentasjon (konsekvensutredninger og uttalelser fra statlige og regionale myndigheter) først ferdigstilles etter høringer er avsluttet og etter at saksbehandlingen er påbegynt.

På bakgrunn av dette anføres det at Lindesnes kommunestyres vedtak av 15.06.23 må oppheves.

Fra: Øyvind[oyvind.andersen@kleppnett.no]

Sendt: 01.10.2023 20:08:40

Til: Skansen, Ronny[ronny.skansen@statsforvalteren.no]

Kopi: Reidar

Gausdal[reigau@flekkefjordpolitiker.no];roarsvi@online.no[roarsvi@online.no];risvoldhanne@gmail.com[risvoldhanne@gmail.com];paal.pedersen@uia.no[paal.pedersen@uia.no];ingafjeldsgaard@gmail.com[ingafjeldsgaard@gmail.com];costeby@gmail.com[costeby@gmail.com];hafa@konsult.as[hafa@konsult.as];t.p. ettersen@kristiansand-bystyre.no[t.p. ettersen@kristiansand-bystyre.no];Sally

Vennesland[Sally.Vennesland@politiker.agderfk.no];

Tittel: SV: Nofence

Til Verneområdeforvalter, styret i VORF og leder i Hidrahei beitelag.

Viser til vedlegg.

Mvh.

Hege og Øyvind Andersen

Fidsel

Sendt fra [E-post](#) for Windows

Fra: [Skansen, Ronny](#)

Sendt: søndag 24. september 2023 kl. 22:50

Til: [Øyvind](#)

Kopi: Reigau@flekkefjordpolitiker.no

Emne: SV: Nofence

Hei

Har diskutert saken med Reidar. I utgangspunktet på din eiendom innenfor landskapsvernområdet, vil det være mest relevant med skjøtsel i form av uttak av fremmede treslag i første omgang. Det har som kjent vært diskutert i noen runder uten noen løsning. Hvis det skulle være aktuelt kommende år (2024), så kan vi snakkes nærmere om det.

Å gi tilskudd til bruk av Nofence vil slik vi vurderer det på nåværende tidspunkt ikke være av interesse. Dette er en relativt dyr løsning som vi i utgangspunktet ikke har benyttet i våre områder så langt jeg kjenner til. Vi har et reservat i Kristiansand vi har brukt et par sesonger, men som vi kanskje ikke viderefører.

Med vennlig hilsen

Ronny Skansen

Verneområdeforvalter

**Verneområdestyret for
Oksøy-Ryvingen og
Flekkefjord
landskapsvernområder**

Telefon: 489 96 972/ 37 01 75 64

E-post: ronny.skansen@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/Oksoy-Ryvingen/

Fra: Øyvind <oyvind.andersen@kleppnett.no>

Sendt: lørdag 16. september 2023 17:50

Til: Skansen, Ronny <ronny.skansen@statsforvalteren.no>; Reidar Gausdal <reigau@flekkefjordpolitiker.no>

Emne: Nofence

Hei

Som verneområdeforvalter og styret i VORF kjenner til foregår det meste av vår drift på Fidsel utenfor verneområdet, dog i ransonen av dette. Dette gjelder også beiting. Vi driver nå deler av landbruksarealet til vår nabo, Gnr 45 Bnr 2. Dette bruket har og areal som strekker seg inn i verneområdet, arealet på dette bruket som vi driver er foreløpig på utsiden av verneområdet, dog i ransonen av dette.

Vi har gjerdet inn betydelige områder på disse bruka vi driver og beiter disse med sau. Vi ser potensiale til å beite større areal, planlagt utvidelse av beiteareal vil medføre et betydelig gjerdearbeid. Vi har i lengre tid vært i kontakt med Nofence ang. anskaffelse av virtuelt gjerde. Det har vært særdeles lang leveringstid på dette, men nå har vi fått anledning til å legge inn bestilling på dette for levering til beitesesong 2024.

Vi planlegger å bestille et lite antall for å prøve dette på overfornevnte areal. Hvis det er i VORFs interesse med tanke på skjøtsel i landskapsverneområde, først og fremst på Gnr 45 Bnr 5 er vi nå i posisjon til å bestille flere klaver en vi opprinnelig hadde planlagt.

Nofence har gitt oss en relativ kort frist for bestilling, så hvis dette er av interesse håper vi at vi snart hører fra dere.

Vi mottok for en tid tilbake skjøtelsplan for vår eiendom i verneområdet. Vi ønsker å være en del av dette viktige skjøtelsarbeidet samt ønsker dialog, gjerne befaring med verneområdeforvalter hvis dette er av VORFs interesse.

Mvh

Hege og Øyvind Andersen

Fidsel

Sendt fra [E-post](#) for Windows

Hei igjen

Takk for rask avklaring ang. Nofence.

Vi valgte å avslutte vår avtale ang. skjøtselsarbeid i september 2022, og hadde en dialog med verneområdeforvalter ang. dette. Viser til mai av 26/9-22. I nevnte mail inviterte verneområdeforvalter til fortsettelse av avtalen evt. i 2023. Vi ønsker nå og ser at det passer inn i vår landbruksdrift, å prioritere samt videreføre vårt arbeid med skjøtsel på vår eiendom i Landskapsverneområde.

I skjøtselsplanen som er utarbeidet for vårt område og godkjent av VORF, er delområde 1 prioritert med ønske om rydding og brenning av einer samt lyngsviing og bekjempelse av sitkagran, furu og bjørk. I skjøtselsavtale av 18/8-2022 avtalte vi med verneområdeforvalter å starte denne jobben.

Vi foreslår og søker midler til å fortsette skjøtsel i delområde 1, dette vil og som vi ser det samsvare med verneområdeforvalters og styreleders ønske i mail av 24/9-2023 samt signaler vi fikk under befaring i området med tema sitkagran 29/4-2022.

Vi opplever velvilje fra nabo Roar Svindland, også leder i Hidrahei beitelag når det gjelder rettledning og hjelp. Særlig når det gjelder sviing.

Håper denne henvendelsen kan være i VORFs og Verneområdets interesse. Vi håper på en rask avklaring da vi ønsker å kombinere nevnte skjøtsel med vårt øvrige arbeid i vår landbruksdrift.

Mvh

Hege og Øyvind Andersen

Gnr 45 Bnr 5 på Fidsel

Verneområdestyret for
Okseøy-Ryvningen og
Flekkefjord
16
landskapsvernområder

Arkivsaksnummer: 2023/9601-0

Saksbehandler: Ronny Skansen

Dato: 17.10.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret ORF	29/23	23.10.2023

Høringsuttalelse - Utvidelse av perioden med ferdelsesforbud i sjøfuglreservater

Innstilling fra forvalter

Verneområdestyret støtter de faglige anbefalingene om utvidelse av perioden med ferdelsesforbud i sjøfuglreservatene, til å gjelde fra 15. mars til og med 15. august.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Høring - Utvidelse av perioden med ferdelsesforbud i sjøfuglreservater og nasjonalparksoner for s.pdf
- 2 Verneområder høringen gjelder.pdf
- 3 Adresseliste.pdf

Saksopplysninger

Klima- og miljødepartementet (KLD) har gitt Statsforvalteren i Agder, Oslo og Viken samt Vestfold og Telemark i oppdrag å vurdere behovet for å endre på periodene med ferdelsesforbud i sjøfuglreservater og andre verneområder med formål spesielt for ivaretagelse av sjøfugler. Prosessen skal eventuelt lede til en tilråding om endring av verneforskriftene for disse verneområdene.

Bakgrunnen for oppdraget er flerdelt, men hovedårsaken er at flere sjøfuglarter sliter med å opprettholde bestandene, samtidig som det for mange arter er påvist kritisk nedgang i bestandsstørrelsen. Vi ser også at flere arter ikke har flyvedyktige unger når dagens ferdseisforbud oppheves (16. juli).

Statsforvalteren vil særlig be om synspunkter på:

- Ferdseisforbud i sjøfuglreservater og andre vernesoner hvor formålet er å ivareta sjøfugl. Utvidelse fra dagens forbud f.o.m. 15. april t.o.m. 15. juli til ny periode: f.o.m. 15. mars t.o.m. 15. august.
- Samordning av ferdseisforbudet langs kysten i Skagerrak, for å forenkle regelverket (Oslo-Viken, Vestfold-Telemark samt Agder).

Høringsuttalelsene bes utføres mest mulig konkret og begrunnes, gjerne med forslag til justeringer. Eventuelle konflikter bør belyses grundig. **Høringsfrist er 1. november 2023**

Verneområdestyret har forvaltningsansvaret for Skjøringen, Slettingen, Store Vengelsholmen, Søndre Eggvær, Kjellinge, Valløy, Herøya, Songvaar Hellersøya og Kubbøy, Store Lyngholmen og Oksø naturreservater med tilhørende verneforskrifter dette gjelder for.

Mer bakgrunnstoff i saken finnes på Statsforvalteren i Agders nettside: [Utvidelse av perioden med ferdseisforbud i sjøfuglreservater og nasjonalparker for sjøfugl - Agder | Statsforvalteren i Agder](#)

Vurdering

Den norske bestanden utgjør 20-25 % av alle sjøfugler som hekker i Europa. Dette betyr at Norge har et betydelig nasjonalt og internasjonalt forvaltningsansvar for sjøfugl. SEAPOPs overvåking av hekkende sjøfugl viser en 30 % tilbakegang i hekkebestandene på fastlandet siden 2005. Flere av artene har vært i kontinuerlig tilbakegang siden overvåkingen startet for 30-50 år siden.

Det har vært gjennomført omfattende arbeid med overvåking av sjøfuglene i Agder i mange år, gjennom SEAPOP, nasjonal overvåking og Birdlife (tidligere Norsk ornitologisk forening). Verneområdestyret har mottatt årlige rapporter om bestansutviklingen.

De fleste sjøfuglreservatene i Agder ble opprettet tidlig på 1980-tallet. Alle verneområdene fra denne tiden innehar mer eller mindre identiske verneforskrifter med standardbestemmelser med små, lokale og spesifikke tilpasninger. Dette gjelder også de 10 sjøfuglreservatene som verneområdestyret har forvaltningsansvaret for.

Endring av tidspunktene for ferdseisforbudet er ikke et nytt tema i sjøfuglforvaltningen. Statsforvalteren har tidligere hatt oppdrag med dette temaet. Allerede på begynnelsen av 2000-tallet kom det faglige begrunnede innspill om behovet for å forlenge perioden med ferdseisforbud. For å sikre et bedre grunnlag for å vurdere anmodningen, ble Birdlife bedt om å utrede forholdet mellom sjøfuglene, deres hekkeperioder og tidsrommet med ferdseisforbud nærmere. Rapporter og erfaringer fra dette arbeidet er tatt med videre i kunnskapsgrunnlaget for denne høringen.

Som Statsforvalteren skriver så er formålet med fredningene å bevare livsmiljøet for plante- og dyrelivet i området, særlig ut fra hensynet til sjøfuglene og deres hekkeplasser. En sentral bestemmelse for å oppnå verneformålet er ferdselsforbudet som forbyr ilandstigning og all ferdsel i reservatene i tiden fra og med 15. april til og med 15. juli. Der sjøfuglreservatet er en holme i sjøen er det forbudt å ferdes nærmere en 50 m fra holmen i ferdselsforbudstiden. I resten av året skal ferdselen foregå slik at plante- og dyrelivet minst mulig skades og forstyrres.

Rapportene som er utarbeidet viser en nedslående negativ trend for noen av sjøfuglene, men det har også kommet nye arter til som viser vekst og positiv trend. Veksten ser vi særlig hos grågås, hvitkinngås og storskarv (mellomskarv). Mye av nedgangen finner vi i de store måkekoloniene, og særlig arten sildemåke viser en dramatisk nedgang i tidligere Vest-Agder. De utgjør en stor del av det totale antallet hekkende fugl som er forsvunnet.

Sjøfuglene utsettes for en rekke stressfaktorer gjennom året som påvirker overlevelsen og hekkesuksessen for den enkelte art. Klimaforholdene har vist seg å forklare mye av variasjonen i sjøfuglenes hekkesuksess og overlevelse, og det er knyttet stor bekymring til hvordan de forventede klimaendringene vil påvirke våre viktigste sjøfuglbestander. Forstyrrelser på hekkelokalitet vil være en slik faktor som begrenser sjøfuglenes anledning til å etablere seg i hekkeområdene og gå til hekking når forholdene er optimale. Antall dager fra fuglene ankommer hekkeområdet til egglegging varierer mellom artene.

Mange arter er forholdsvis sårbare for forstyrrelser også ved etablering og egglegging, spesielt om de blir holdt borte fra reiret slik at andre måker, eller spesielt kråker og ravn, kan spise eggene deres. Det er perioden for klekking som er mest sårbar, og da særlig opp mot overoppvarming av egg og små unger. Videre i hekkesyklusen er sårbarheten til måker og terner primært at unger blir utsatt for predasjon. For Agder sin del varierer antallet dager artene oppholder seg i reiområdet fra omkring 30 til rundt 80 dager.

Helberg et al. (2023) viser at det skjer forskyvinger i hekketiden for sjøfuglartene. Bare for den siste 10-årsperioden ser man at sjøfuglene hekker tidligere og tidligere. Størst endring fant de for sildemåke og gråmåke, med over seks dagers tidligere hekking over tiårsperioden. I deres sammenligning mellom hekketiden og ferdselsforbudet fant de også relativt store avvik både i forkant og etterkant av ferdselsforbudet. Det vil si at fuglene starter hekkingen før ferdselsforbudet trer i kraft, og at ungene ikke er flygedyktige når ferdselsforbudet er over. Det er flere arter som ikke har flygedyktige unger når ferdselsforbudet er over. I Agder gjelder det spesielt sildemåka, som hekker betydelig senere enn de andre måkene man finner i koloniene. For noen arter er det også stor spredning i hekketidspunkt. Det kan skyldes forstyrrelser tidlig i hekkeforløpet / predasjon, som gjør at fuglene kan forsøke å legge om (starte på nytt) et annet sted. Dette er med på å forskyve hekkeperioden utover i sesongen.

Årsakene til nedgangen til sjøfuglene er sammensatt, men en del kan tilskrives forstyrrelser i hekketiden. Ferdelsforbudet som er satt i flertallet av våre verneområder stammer fra slutten av 70-tallet, tidlig 80-tall. De fleste sjøfuglreservatene ble opprettet da, gjennom verneplan for sjøfugl. Mye har skjedd siden den gang. Klimaendringer har ført til forskyvinger i hekketider, bruken av skjærgården har endret seg dramatisk og nye rovdyr har kommet til, for å nevne noe.

Sjøfuglreservatene som verneområdestyret har forvaltningsansvar ble opprettet for å ta vare på fuglelivet, spesielt med hensyn på sjøfuglene og deres hekkeplasser. Ferdelsforbudet sammen med forbudet mot å foreta inngrep som kan endre naturgitte forhold (bl.a. byggeforbud) er de viktigste bestemmelsene for å ivareta sjøfuglene og sikre hekkeplassene på lang sikt i reservatene.

Forskning har visst at sjøfuglreservater med ferdselsforbud har en positiv effekt for sjøfuglene ved at det reduserer antall menneskelige forstyrrelser i hekketiden. Når en først bruker et sånt virkemiddel i våre reservater, vil det være av stor betydning at det gir best mulig effekt. En utvidelse av ferdselsforbud tiden f.o.m. 15. mars t.o.m. 15. august vil være innenfor det meste av hekkeperioden for sjøfuglene i Agder.

Den endrede og økte bruken av skjærgården har naturlig nok ført til større belastninger og forstyrrelser for sjøfuglene. Å visse hensyn nå fremover vil være viktig, på grunn av den store bestandsnedgangen hos flere arter. Isolert sett vil kanskje en utvidet ferdselsforbudtid vil kunne være en viss ulempe for fritidsbruken av disse 10 sjøfuglreservatene, men hensynet til sjøfuglene og det ble vernet for bør absolutt veie tyngst. Som det fremgår av Statsforvalterens utredning utgjør disse områdene utgjør bare en marginal del av områder for fritidsbruk.

På bakgrunn av de faglige uredningene som er utført, vil verneområdeforvalter sterkt anbefale for verneområdestyret at en støtter de faglige anbefalingene om utvidede ferdselsforbudsperiode fra 15. mars til og med 15. august. Dette gjøres for å bedre forholdene for sjøfuglarter som har hatt sterk bestandsnedgang de siste årene. Dette er arter som verneområdestyret har et nasjonalt og internasjonalt ansvar for å ivareta.

Etter adresseliste

Saksbehandler, innvalgstelefon

Geir-André Homme, 37 01 75 38

Høring - Utvidelse av perioden med ferdselsforbud i sjøfuglreservater og nasjonalparker for sjøfugl - Agder

Klima- og miljødepartementet (KLD) har gitt Statsforvalteren i Agder, Oslo og Viken samt Vestfold og Telemark i oppdrag å vurdere behovet for å endre på periodene med ferdselsforbud i sjøfuglreservater og andre verneområder med formål spesielt for ivaretagelse av sjøfugler. Prosessen skal eventuelt lede til en tilråding om endring av verneforskriftene for disse verneområdene.

Bakgrunnen for oppdraget er flerdelt, men hovedårsaken er at flere sjøfuglarter sliter med å opprettholde bestandene, samtidig som det for mange arter er påvist kritisk nedgang i bestandsstørrelsen. Vi ser også at flere arter ikke har flyvedyktige unger når dagens ferdselsforbud oppheves (16. juli).

Statsforvalteren vil særlig be om synspunkter på:

- Ferdselsforbud i sjøfuglreservater og andre vernesoner hvor formålet er å ivareta sjøfugl. Utvidelse fra dagens forbud f.o.m. 15. april t.o.m. 15. juli til ny periode: f.o.m. 15. mars t.o.m. 15. august.
- Samordning av ferdselsforbudet langs kysten i Skagerrak, for å forenkle regelverket (Oslo-Viken, Vestfold-Telemark samt Agder).

Høringsuttalelsene bes utføres mest mulig konkret og begrunnes, gjerne med forslag til justeringer. Eventuelle konflikter bør belyses grundig. **Høringsfrist er 1. november 2023**

Høringsbrevet sendes til grunneiere, kommuner, aktuelle organisasjoner og etater. Overordnede paraplyorganisasjoner bes videreformidle høringen til sine aktuelle medlemmer. Formålet med høringen er å få fram opplysninger om interesser som kan bli berørt av forslaget samt andre vurderinger av forslaget. Synspunkter og innspill sendes til Statsforvalteren i Agders postmottak per brev eller som e-post til: sfagpost@statsforvalteren.no. Oslo og Viken samt Vestfold og Telemark har tilsvarende høring. Statsforvalteren i Agder vil etter høringen vurdere innkomne uttalelser, og på denne bakgrunn utarbeide en tilråding til Miljødirektoratet for videre behandling.

Kunnskapsgrunnlag

Det tilgjengelige kunnskapsgrunnlaget er omfattende. Likevel vil vurderingene rundt ferdselstidene i sjøfuglreservatene aldri kunne bli en «eksakt vitenskap». Statsforvalteren vil i denne høringen forsøke å sammenstille og redegjøre for viktige momenter fra tilgjengelige kilder som omhandler temaet, og kort begrunne endringene i ferdselsforbudet som vi ønsker å høre på. I tillegg til det vi refererer direkte her, vil vi gjøre relevante rapporter og bakgrunnsstoff tilgjengelig for nedlasting digitalt på våre hjemmesider. Lenker til bakgrunnsstoff, rapporter og annet finner du her: www.Statsforvalteren.no/ferdselendring

SEAPOP og nasjonal overvåking

Den norske bestanden utgjør 20-25 % av alle sjøfugler som hekker i Europa. Dette betyr at Norge har et betydelig nasjonalt og internasjonalt forvaltningsansvar for sjøfugl. SEAPOPs overvåking av hekkende sjøfugl viser en 30 % tilbakegang i hekkebestandene på fastlandet siden 2005. Flere av artene har vært i kontinuerlig tilbakegang siden overvåkingen startet for 30-50 år siden.

Regional-lokal overvåking i Agder

I tillegg til SEAPOP og de nasjonale overvåkingene, foregår det utstrakt lokal og regional overvåking langs kysten vår. I Agder har dette foregått siden starten av 1980-tallet. Fylkesmannen gav den gang i oppdrag til Norsk Ornitologisk Forening (nå Birdlife Norge) å overvåke sjøfuglreservatene som var blitt opprettet. Totaltelling, hvor man har forsøkt å kartlegge hele sjøfuglbestanden langs kysten, har også regelmessig blitt gjennomført. Birdlife har rapportert dette arbeidet i årvisse rapporter som dokumenterer tilstanden og bestandsutviklingen til sjøfuglene i fylket.

Spesifikke oppdrag og rapporter om hekketid og ferdselsforbud

Endring av tidspunktene for ferdselsforbudet er ikke et nytt tema i sjøfuglforvaltningen. Statsforvalteren har også tidligere sett på temaet. Allerede på begynnelsen av 2000-tallet kom det faglige begrunnede innspill om behovet for å forlenge perioden med ferdselsforbud. For å sikre et bedre grunnlag for å vurdere anmodningen, ble Birdlife bedt om å utrede forholdet mellom sjøfuglene, deres hekkeperioder og tidsrommet med ferdselsforbud nærmere. Rapporter og erfaringer fra dette arbeidet tas med videre i kunnskapsgrunnlaget for denne høringen. Dette arbeidet ble fulgt opp med en rapport i 2022, som viser utviklingen for hekketidspunkt for de sjøfuglartene vi har tilstrekkelig data på i Skagerrak.

Beskrivelse av dagens situasjon og regulering i Agder

De fleste sjøfuglreservatene i Agder ble opprettet tidlig på 1980-tallet. Alle verneområdene fra denne tiden innehar mer eller mindre identiske verneforskrifter med standardbestemmelser med små, lokale og spesifikke tilpasninger. Det er også standardiserte unntaksbestemmelser f.eks. for utøvelse av fiske for manntallsførte yrkesfiskere. Siden har det tilkommet noen få nye verneområder som også inneholder vern av sjøfuglene og deres hekkeområder. Særlig gjelder dette Raet nasjonalpark som har egne soner som tilsvarer sjøfuglreservatene.

Formålet med fredningene er å bevare livsmiljøet for plante- og dyrelivet i området, særlig ut fra hensynet til sjøfuglene og deres hekkeplasser. En sentral bestemmelse for å oppnå verneformålet er ferdselsforbudet som forbyr ilandstigning og all ferdsel i reservatene i tiden fra og med 15. april til og med 15. juli. Der sjøfuglreservatet er en holme i sjøen er det forbudt å ferdes nærmere en 50 m fra holmen i ferdselsforbudstiden. I resten av året skal ferdselen foregå slik at plante- og dyrelivet

minst mulig skades og forstyrres. I Aust-Agder ble det opprettet ett reservat i år 2000: Østre Ertholmen i Lillesand kommune. Her er ferdselsforbudet fra og med 15. april til og med 31. juli.

Dette betyr for Agder sin del at det er innført ferdselsforbud for å hindre forstyrrelser av sjøfugl fra og med 15. april til og med 15. juli i 55 verneområder. I ett verneområde er perioden 15. april til og med 31. juli. Dette gjelder fortrinnsvis naturreservater (sjøfuglreservater), men også noen soner innenfor Raet nasjonalpark. Høringen omfatter ferdselsforbudet i disse verneområdene, jf. liste over samtlige reservater og nasjonalpark som vedlegg.

Kort om sjøfuglsituasjonen i Agder

SEAPOPs samlerapport for de første ti årene oppsummer situasjonen for norsk sjøfugl med at det er krise for mange av artene. Det rapporteres også om nedadgående trender på store deler av nøkkellokalitetene i årsrapportene fra overvåkingen. En del av disse nøkkellokalitetene er fra Agder. Artssammensetningen av sjøfugl varierer stort langs norskekysten. I Skagerrak mangler mange av artene vi tradisjonelt har funnet i store kolonier og fuglefjell langs Nord-Vestlandet, som kritisk truede lomvi og lunde, eller den sterkt truede krykkja. Artssammensetningen varierer faktisk også noe mellom tidligere Aust- og Vest-Agder. Sjøfuglartene som dominerer i Agder er i hovedsak måker (svartbak, gråmåke, sildemåke, fiskemåke og hettemåke), skarv (storskarv og toppskarv), gjess (grågås og hvitkinngås), terner (makrellterne) og ender (ærfugl og siland). I tillegg er vaderen tjeld utbredt som hekkefugl. Andre arter opptre i mindre omfang eller sporadisk, og noen har tidligere hekket her, men er nå utgått. Arter som bør nevnes er gravand, sandlo, teist, havhest og tyvjo.

Lokalavdelinger av Birdlife Norge leverer årsrapporter som oppsummerer resultatene fra siste års overvåking, og setter resultatene i sammenheng for å vise utviklingen i Agder til de ulike artene over tid. Rapportene viser en nedslående negativ trend for noen av artene, men det har også kommet nye arter til som viser vekst og positiv trend. Veksten ser vi særlig hos grågås, hvitkinngås og storskarv (mellomskarv). Mye av nedgangen finner vi i de store måkekoloniene, og særlig arten sildemåke viser en dramatisk nedgang i tidligere Vest-Agder. De utgjør en stor del av det totale antallet hekkende fugl som er forsvunnet.

Fig. 1. Totalt antall hekkende sjøfugl i Vest-Agder

Figuren over viser utviklingen til det totale antall sjøfugl som har hekket i Vest-Agders sjøfuglreservater de siste 34 årene. Enhet er antall par.

Sjøfuglenes utfordringer i hekketiden

Sjøfuglene utsettes for en rekke stressfaktorer gjennom året som påvirker overlevelsen og hekkesuksessen for den enkelte art. Klimaforholdene har vist seg å forklare mye av variasjonen i sjøfuglenes hekkesuksess og overlevelse, og det er knyttet stor bekymring til hvordan de forventede klimaendringene vil påvirke våre viktigste sjøfuglbestander. Andre livshistorietrekk, som tidspunkt for egglegging, ser også ut til å endre seg med klima. Dette kan være et spesielt faresignal med tanke på den stadige oppvarmingen av våre havområder. Havoppvarmingen kan lett fremskynde tidspunktet for når sjøfuglenes næringstilgang er på topp. Dersom andre faktorer begrenser hvor tidlig sjøfuglene klarer å hekke vil dette ha dramatiske effekter på bestandenes hekkesuksess og videre rekruttering.

Forstyrrelser på hekkelokalitet vil være en slik faktor som begrenser sjøfuglenes anledning til å etablere seg i hekkeområdene og gå til hekking når forholdene er optimale. Antall dager fra fuglene ankommer hekkeområdet til egglegging varierer mellom artene. Ærfuglene kan bygge reir og legge egg få dager etter ankomst. Fiskemåker og hettemåker etablerer seg som regel 1-2 uker før egglegging, mens de store måkene kan etablere seg tidligere, fra månedsskiftet februar/mars i våre områder. Hekkesesongen kan deles i ulike perioder etter etableringen: egglegging, ruging, ungeperioden samt dato for når ungene kan fly og forlate kolonien.

Mange arter er forholdsvis sårbare for forstyrrelser også ved etablering og egglegging, spesielt om de blir holdt borte fra reiret slik at andre måker, eller spesielt kråker og ravn, kan spise eggene deres. Det er perioden for klekking som er mest sårbar, og da særlig opp mot overoppvarming av egg og små unger. Videre i hekkesyklusen er sårbarheten til måker og terner primært at unger blir utsatt for predasjon. På land vil ungene normalt flykte og gjemme seg, mens de stoler på kamuflasjonen. Hos reirflyktende arter, som ærfugl, er det kun etablering i hekkeområdet, egglegging og rugeperiode som foregår på land. Så snart eggene er klekt, forlater ungene reiret og blir med mor ut på sjøen. Ærfuglkullene er sårbare for forstyrrelser også på vannet, spesielt om mor blir skremt bort fra ungekullet. Ungeoverlevelsen, og kondisjonen til ungene og foreldre i hekkeområdet, er en vesentlig forutsetning for å opprettholde gode sjøfuglbestander.

Hekkeforløpet til de ulike sjøfuglartene er godt dokumentert i litteraturen. For Agder sin del varierer antallet dager artene oppholder seg i reiområdet fra omkring 30 til rundt 80 dager.

Forskyvninger i hekketiden for Agder

Helberg et al. (2023) viser at det skjer forskyvninger i hekketiden for sjøfuglartene. Bare for den siste 10-årsperioden ser man at sjøfuglene hekker tidligere og tidligere. Størst endring fant de for sildemåke og gråmåke, med over seks dagers tidligere hekking over tiårsperioden. I deres sammenligning mellom hekketiden og ferdselsforbudet fant de også relativt store avvik både i forkant og etterkant av ferdselsforbudet. Det vil si at fuglene starter hekkingen før ferdselsforbudet trer i kraft, og at ungene ikke er flygedyktige når ferdselsforbudet er over. Det samme observerer Statsforvalteren gjennom den årlige forvaltningen av sjøfuglreservatene. Særlig gjess og ærfugl går i gang tidlig om våren før ferdselsforbudet, og det er flere arter som ikke har flygedyktige unger når ferdselsforbudet er over. I Agder gjelder det spesielt sildemåka, som hekker betydelig senere enn de andre måkene man finner i koloniene. For noen arter er det også stor spredning i hekketidspunkt. Det kan skyldes forstyrrelser tidlig i hekkeforløpet / predasjon, som gjør at fuglene kan forsøke å legge om (starte på nytt) et annet sted. Dette er med på å forskyve hekkeperioden utover i sesongen.

Vurderinger rundt endring av ferdselsforbudet

Årsakene til nedgangen til sjøfuglene er sammensatt, men en del kan tilskrives forstyrrelser i hekketiden. Ferdseisforbudet som er satt i flertallet av våre verneområder stammer fra slutten av 70-tallet, tidlig 80-tall. De fleste sjøfuglreservatene ble opprettet da, gjennom verneplan for sjøfugl. Mye har skjedd siden den gang. Klimaendringer har ført til forskyvinger i hekketider, bruken av skjærgården har endret seg dramatisk og nye rovdyr har kommet til, for å nevne noe. Sett i sammenheng med nedgangen i bestandene til noen kjente sjøfuglarter, er det på sin plass å undersøke om justeringer av ferdselsforbudet kan hjelpe på situasjonen.

Hvorfor sjøfuglreservatene ble opprettet kan vi lese direkte fra vernebestemmelsenes formålsparagraf. Verneområdene er opprettet spesifikt for å ta vare på fuglelivet, spesielt med hensyn på sjøfuglene og deres hekkeplasser. Ferdseisforbudet sammen med forbudet mot å foreta inngrep som kan endre naturgitte forhold (bl.a. byggeforbud) er de viktigste bestemmelsene for å ivareta sjøfuglene og sikre hekkeplassene på lang sikt i reservatene. Allerede ved opprettelsen på 80-tallet, ble det stilt spørsmål om ferdselsforbudet var tilstrekkelig for å skjerme sjøfuglene nok i den sårbare hekketiden. Perioden som den gang ble valgt, var et kompromiss bl.a. mellom datidens friluftslivsinteresser og sjøfuglenes behov. Med naturkrisen og nytt fokus på bevaring av natur, som Norge har forpliktet seg til gjennom Naturavtalen, må vi vurdere disse interessene og behovene på nytt. FNs bærekraftsmål 15, «Livet på land», utpeker seg som et av bærekraftsmålene hvor Norge skårer dårligst. En bedre sikring av sjøfuglene i hekketiden vil være et lite bidrag i riktig retning for å redusere tap av biologisk mangfold og verne truede arter i tråd med handlingsplanen «Mål med mening» (Meld. St. 40), som Stortinget vedtok 5. april 2022. Temaet sjøfugl berører også bærekraftsmålet «Livet i havet», hvor det er et delmål å forvalte og beskytte økosystemene i havet og langs kysten på en bærekraftig måte.

Premisset er at sjøfuglreservater med ferdselsforbud har en positiv effekt for sjøfuglene ved at det reduserer antall menneskelige forstyrrelser i hekketiden. Dette er en relativt åpenbar forutsetning, som også er vist i en rekke studier. Når vi først bruker dette virkemiddelet i våre reservater, bør vi samtidig sikre at det gir maksimal effekt. Spesielt når vi ser det i sammenheng med bestandsnedgangen til flere arter. Samlet er det grunnlag for å si at perioden f.o.m. 15. mars t.o.m. 15. august dekker det meste av hekkeperioden for sjøfuglene i Agder.

Samtidig som vi registrerer at mange arter har en hekkeperiode som strekker seg ut over tiden med ferdselsforbud, ser vi også at aktiviteten i skjærgården er økende. Nye rekreasjonsformer er kommet til, som ikke eksisterte da verneområdene ble opprettet. Det er en ny situasjon vi må forholde oss til, og den nye kunnskapen tilsier at vi bør gjøre nye vurderinger omkring ferdselsforbudet og dets virkninger. Kongelig Norsk Båtforbund (KNBF) har fått gjennomført Båtlivsundersøkelsen 2022. Undersøkelsen gir et representativt bilde av norsk fritidsbåtliv anno 2022. Oppsummeringen av denne nasjonale undersøkelsen viser at båtlivet i Norge står svært sterkt. 26,1 % av norske husstander har en eller flere fritidsbåter. Undersøkelsen estimerer godt over 1 million fritidsbåter i Norge. Det er en økning på ca. 120 000 båter siden 2017, eller en vekst på 40 % på ti år. I Agder alene har vi 74 000 fritidsbåter fordelt på 43 000 husstander. Salget av de mindre båtene er økende, og særlig kajaker og kanoer. Mindre båter gir andre typer opplevelser og muligheter. Hele en av fire sier de benytter båten som transport til «utilgjengelige steder» for å gå i land. Samtidig sier 84,2 % at naturopplevelse oppleves som det viktigste når man er ute og ferdes i fritidsbåt.

Sjøfuglreservatene i Agder utgjør bare en veldig liten del av skjærgården. Steel, C. (2003) oppgir at i underkant av ca. 3 % av skjærgårdens øyareal i Agder er sjøfuglreservat. Mange av disse områdene ligger i tillegg svært eksponert, eller på en annen måte er ugunstige eller lite tilgjengelig for ordinært friluftsliv. Sjøfuglreservatene utgjør derfor en meget liten del av tilgjengelig areal for fritidsbåtfolket.

Aktsomhetsplikten i naturmangfoldloven § 6 legger føringer for bærekraftig bruk, og hvordan man skal opptre for å unngå skade på naturmangfoldet. I praksis sier aktsomhetsplikten at det ikke er greit å bevege seg inn i sjøfuglreservatene når fuglene fortsatt hekker, selv om ferdselsforbudet er opphevet. Denne bestemmelsen kan være vanskelig tilgjengelig for folk flest, men mange vil nok ha en ryggmargsrefleks for at det ikke er greit å skremme eller forstyrre hekkende fugl. I forvaltningen brukes denne lovparagrafen aktivt for å ivareta hekkende fugl. Et ferdselsforbud med egen forbudsbestemmelse vil sikre sjøfuglene bedre enn kun forvaltning gjennom aktsomhetsplikten.

Endring av ferdselsforbudet er på høring i tre fylker fra indre Oslofjord til Agder. Statsforvalteren i Agder vurderer det som en styrke og forenkling, dersom det innføres ferdselsforbud i samme tidsperiode for hele Skagerrakkysten. Dette bidrar til en mer helhetlig og enklere forvaltning, som er lettere å håndheve i praksis. Vi mener også det bidrar til å gjøre det lettere for dem som ferdes på sjøen å forholde seg til regelverket, når dette samordnes mellom fylkene. Statsforvalteren i Agder mener sjøfuglbehovene som er lagt til grunn i høringen ikke dokumenterer behov for differensiert forvaltning av ferdselsforbudet i dette området.

Med bakgrunn i ovennevnte momenter legger Statsforvalteren i Agder spørsmålet om utvidelse av ferdselsforbudet ut på høring.

Med hilsen

Marie Bjelland (e.f.)
faggruppeteleder natur

Geir-André Homme
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Verneområder høringen gjelder
- 2 Adresseliste

VernRestriksjonId	NaturvernId	Navn verneområder	Verneform	Restriksjoner	Faktaark	Kommune
VR00001250	VV00000520	Herøya	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001250	Kristiansand
VR00001251	VV00000523	Østre Ertholmen	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud, Lavflyving forbudt (< 300 m)	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001251	Lillesand
VR00001254	VV00000585	Seilskjærene	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001254	Arendal
VR00001255	VV00000594	Songvaar, Hellersøya og K	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001255	Kristiansand
VR00001274	VV00000885	Skogerøy-Lyngholmen	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001274	Lillesand
VR00001282	VV00000951	Rivingen	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001282	Grimstad
VR00001317	VV00001465	Skjøringen	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001317	Lindesnes
VR00001333	VV00001597	Store Måkholmen	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001333	Grimstad
VR00001334	VV00001624	Terneholmen og Grønning	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001334	Kristiansand
VR00001335	VV00001647	Buøyskjæra	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001335	Arendal
VR00001336	VV00001648	Ruholmen	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001336	Tvedestrand
VR00001338	VV00001668	Skydskjær	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001338	Farsund
VR00001339	VV00001669	Guleholmane	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001339	Lindesnes
VR00001340	VV00001672	Rørvikholmene	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001340	Arendal
VR00001341	VV00001674	Stakketoskjæret	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001341	Tvedestrand
VR00001342	VV00001675	Storskjæret	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001342	Tvedestrand
VR00001343	VV00001676	Lille Halsholmen	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001343	Tvedestrand
VR00001344	VV00001677	Lille Lestholmen	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001344	Tvedestrand
VR00001345	VV00001678	Mannskjæret	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001345	Risør
VR00001346	VV00001679	Stangholmen	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001346	Risør
VR00001347	VV00001680	Gåseholmen og Slettholm	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001347	Kristiansand
VR00001348	VV00001681	Brattholmene	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001348	Kristiansand
VR00001349	VV00001682	Oksø	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001349	Kristiansand
VR00001350	VV00001683	Lyngholmen	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001350	Lillesand
VR00001351	VV00001684	Helløyholmen	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001351	Lillesand
VR00001352	VV00001685	Hellesunds-Grønningen	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001352	Lillesand
VR00001353	VV00001687	Breivigskjæret	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001353	Grimstad
VR00001354	VV00001688	Sundholmen	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001354	Grimstad
VR00001355	VV00001689	Malmen	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001355	Grimstad
VR00001356	VV00001690	Kongsholmen	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001356	Grimstad
VR00001357	VV00001691	Lille-Danmark	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001357	Grimstad
VR00001358	VV00001692	Olavskjæran	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001358	Lindesnes
VR00001359	VV00001693	Hummerholmen	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001359	Lindesnes
VR00001360	VV00001694	Agneskjæret	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001360	Lindesnes
VR00001361	VV00001732	Terneholmen	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001361	Farsund
VR00001362	VV00001733	Jakobsholmen, Lilleholme	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001362	Farsund
VR00001363	VV00001788	Småskjæran	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001363	Lindesnes
VR00001365	VV00001790	Store Lyngholmen	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001365	Kristiansand
VR00001366	VV00001791	Røddholman	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001366	Flekkefjord
VR00001367	VV00001792	Udvåre	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001367	Lindesnes
VR00001368	VV00001793	Skjede	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001368	Kristiansand
VR00001369	VV00001794	Klovholmene	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001369	Lindesnes
VR00001370	VV00001795	Slettingen	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001370	Lindesnes
VR00001371	VV00001796	Store Vengelsholmen	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001371	Lindesnes
VR00001372	VV00001797	Søndre Eggvær	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001372	Lindesnes
VR00001373	VV00001798	Kjellingen	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001373	Lindesnes
VR00001374	VV00001799	Valløy	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001374	Lindesnes
VR00001375	VV00001800	Bjørnen	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001375	Lindesnes
VR00001376	VV00001801	Skotholmen	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001376	Lindesnes
VR00001377	VV00001802	Kjorten	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001377	Lindesnes
VR00001378	VV00001803	Markøy	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001378	Lyngdal
VR00001379	VV00001804	Revsund	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001379	Kristiansand
VR00002627	VV00003273	Raet	nasjonalpark	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00002627	Arendal,Grimstad,Tvedestrand
VR00001261	VV00000609	Risøya	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001261	Lillesand
VR00001364	VV00001789	Øvre og Nedre Svinholme	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001364	Flekkefjord
VR00001265	VV00000723	Rauna	naturreservat	Ferdselsforbud, Landingsforbud	https://faktaark.naturbase.no/?id=VR00001265	Farsund

Adresseliste - utvidelse av ferdselsforbud

BIRDLIFE NORGE	Sandgata 30B	7012	TRONDHEIM
NORSK ORNITOLOGISK FORENING AVD. AUST-AGDER	Postboks 249	4802	ARENDAL
NORSK ZOOLOGISK FORENING - SØRLANDSAVDELINGEN	c/o Nils Arnt Nilsen Teglverksveien 30	4632	KRISTIANSAND S
AUST-AGDER TURISTFORENING	Postboks 369	4803	ARENDAL
FLEKKEFJORD OG OPLANDS TURISTFORENING	Postboks 190	4401	FLEKKEFJORD
LILLESAND OG OMEGN TURISTFORENING	Engkjerr 53	4790	LILLESAND
DNT SØR	Gyldenløves gate 2	4611	KRISTIANSAND S
NJFF AUST-AGDER	Åsbieveien 16	4848	ARENDAL
FYLKESSEKRETÆRENE NJFF	c/o Kari Røysland Setesdalsveien 319	4618	KRISTIANSAND S
KYSTVERKET ARENDAL	Postboks 1502	6025	ÅLESUND
KYSTVERKET	Postboks 1502	6025	ÅLESUND
RISØR KOMMUNE	Postboks 158	4952	RISØR
TVEDESTRAND KOMMUNE	Postboks 38	4901	TVEDESTRAND
ARENDAL KOMMUNE	Postboks 123	4891	GRIMSTAD
GRIMSTAD KOMMUNE	Postboks 123	4891	GRIMSTAD
LILLESAND KOMMUNE	Postboks 23	4791	LILLESAND
KRISTIANSAND KOMMUNE	Postboks 4	4685	NODELAND
LINDESNES KOMMUNE	Nordre Heddeland 26	4534	MARNARDAL
LYNGDAL KOMMUNE	Postboks 353	4577	LYNGDAL
FARSUND KOMMUNE	Postboks 100	4552	FARSUND
FLEKKEFJORD KOMMUNE	Kirkegaten 50	4400	FLEKKEFJORD
FISKERLAGET SØR	Stenersgata 2	0184	OSLO
FRILUFTSRÅDET SØR	Tromøysund brygge Tromøyveien 26B	4841	ARENDAL
LISTER FRILUFTSRÅD	Torvgaten 2	4550	FARSUND
MIDT-AGDER FRILUFTSRÅD KOMMUNALT OPPGAVEFELLESKAP	Postboks 207	4662	KRISTIANSAND S

AGDER FYLKESKOMMUNE FYLKESADMINISTRASJONEN KRISTIANSAND	Postboks 788 Stoa	4809	ARENDAL
NATURVERNFORBUNDET I AGDER	Postboks 718	4666	KRISTIANSAND S
NATURVERNFORBUNDET I LINDESNES	c/o Rådmund Steinsvåg Nesehaven 1	4513	MANDAL
NATURVERNFORBUNDET I KRISTIANSAND	c/o Erik Gilje Brønnstykket 46	4616	KRISTIANSAND S
NATURVERNFORBUNDET ARENDAL	Postboks 20	4801	ARENDAL
NATURVERNFORBUNDET I LILLESAND	c/o Per Olav Bendixen Øvreberg 15	4790	LILLESAND
FORUM FOR NATUR OG FRILUFTSLIV AGDER	c/o DNT Sør Gyldenløves gate 2	4611	KRISTIANSAND S
NORGES PADLEFORBUND	c/o Norges Idrettsforbund	0840	OSLO
NORGES DYKKEFORBUND	Postboks 5000	0840	OSLO
KONGELIG NORSK BÅTFORBUND	Frydenbergveien 46B	0575	OSLO
NORGES BONDELAG AGDER	e-post		
NORSK BONDE- OG SMÅBRUKARLAG	e-post		

ST 30/23 Eventuelt